

Darba lietu trīspusējās sadarbības apakšpadomes
sēdes protokols Nr. 31-06 – 15/03

Rīgā

2019.gada 15.martā

Sēdi vada Māris Badovskis - Labklājības ministrijas Darba attiecību un darba aizsardzības politikas departamenta direktors

Piedalās:

No valdības puses:

Ineta Vjakse - Labklājības ministrijas Darba attiecību un darba aizsardzības politikas departamenta direktora vietniece

Māris Badovskis - Labklājības ministrijas Darba attiecību un darba aizsardzības politikas departamenta direktors

Mārīte Noriņa - Valsts darba inspekcijas Darba tiesību nodaļas vadītāja

Sandris Rāgs - Tieslietu ministrijas Civiltiesību departamenta Vispārējo civiltiesību nodaļas jurists

DLTSA izvirzītie LDDK pārstāvji:

Dace Teice - SIA "Lattelecom"

Gita Mūrniece – AS "Smiltenes piens"

Ligita Pundiņa - AS "Latvijas valsts meži"

DLTSA izvirzītie LBAS pārstāvji:

Irēna Liepiņa - LBAS priekšsēdētāja vietniece

Inta Sīpola - LAB "ENERĢIJA"

Kaspars Rācenājs - LBAS jurists

Pieaicinātās personas:

Jānis Pumpiņš - LDDK darba tiesību eksperts

Natalja Preisa - LBAS Eiropas Savienības normatīvo aktu un politikas dokumentu eksperte

Jana Muižniece - Labklājības ministrijas valsts sekretāra vietniece

Ineta Artemjeva - Valsts Kancelejas Valsts pārvaldes cilvēkresursu nodaļas konsultante

Oļegs Barānovs - Ekonomikas ministrijas Analītikas dienesta vecākais analītiķis

Sēdi sāk plkst.11.00

Darba kārtība

1. Diskusija par LDDK izteikto priekšlikumu par iespējamiem precizējumiem Darba likumā, kas saistīts ar ierosinātajām izmaiņām Darba likuma 155.panta piektajā daļā (Nr.194/Lp13).

Ziņotājs: LDDK pārstāvis.

2. Diskusija par Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas izskatīto iedzīvotāju iniciatīvu par darba dienas saīsināšanu līdz 6,4 stundām.

Ziņotājs: Labklājības ministrijas pārstāvis.

3. Citi jautājumi.

M. Badovskis atklāj sēdi un iepazīstina sēdes dalībnieku ar darba kārtību.

1.jautājums

Diskusija par LDDK izteikto priekšlikumu par iespējamiem precizējumiem Darba likumā, kas saistīts ar ierosinātajām izmaiņām Darba likuma 155.panta piektajā daļā (Nr.194/Lp13).

Ziņotājs: LDDK darba tiesību eksperts J. Pumpiņš

J. Pumpiņš informē sēdes dalībniekus par LDDK izteikto vēlmi Darba likuma 155.panta piektajā daļā precizēt, ka atvaļinājums adoptētajam nav darba devēja apmaksāts.

LDDK informē, ka pagaidām neuzstāj uz minēto priekšlikumu tālāku virzību.

LDDK informē, ka gadījumā, ja turpmāk tiks veikti grozījumi Darba likumā, tad šo jautājumu būtu lietderīgi izvērtēt atkārtoti, jo īpaši ņemot vērā to, ka vairākos Darba likuma pantos ir minēti atvaļinājumi, kuru laika darbinieks saņem sociālās apdrošināšanas pabalstus.

Vienlaikus LDDK aicinās par likumprojektu atbildīgo referentu Saeimas sēdē informēt, ka izmaiņas Darba likuma 155.pantā nemaina šobrīd spēkā esošos nosacījumus par šāda atvaļinājuma apmaksu.

DLTSA nolemj:

Pagaidām nevirzīt tālāk LDDK priekšlikumu par iespējamiem precizējumiem Darba likumā, kas saistīts ar ierosinātajām izmaiņām Darba likuma 155.panta piektajā daļā (Nr.194/Lp13).

Ja tiks veikti grozījumi Darba likumā, tad tiks izvērtēts vai nepieciešams veikt grozījumus atbilstoši LDDK priekšlikumam.

2.jautājums

Diskusija par Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas izskatīto iedzīvotāju iniciatīvu par darba dienas saīsināšanu līdz 6,4 stundām.

Ziņotājs: Labklājības ministrijas Darba attiecību un darba aizsardzības politikas departamenta direktors M. Badovskis.

M.Badovskis informē, ka 2019. gada 20.februārī Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas sēdē tika izskatīts Latvijas pilsoņu kolektīvais iesniegums "Samazināt noteikto "normālo" darba stundu skaitu" (turpmāk – iniciatīva), kas paredz noteikt 32 stundu normālo nedēļas darba laiku esošo 40 stundu vietā.

Minētajā komisijas sēdē tika nolemts nodot iniciatīvu izskatīšanai Nacionālai trijspusējās sadarbības padomei (turpmāk – NTSP). Tādēļ tika nolemts šo jautājumu skatīt DLTSA, kā NTSP apakšpadomē.

Valsts Kancelejai, Finanšu ministrijai un Ekonomikas ministrijai tika lūgts izteikt savu viedokli par darba dienas saīsināšanu, kā arī deleģēt savus pārstāvjus dalībai DLTSA sēdē. Tika saņemts Ekonomikas ministrijas un Valsts kancelejas viedoklis un sēdē piedalās to pārstāvji. Savukārt Finanšu ministrija atbildi nesniedza, kā arī netika deleģēts pārstāvis dalībai DLTSA sēdē.

LBAS atbalsta iniciatīvu par darba dienas saīsināšanu, ja tiek saglabāta līdzšinējā darba samaksa, bet ierosina šo jautājumu risināt nevis ar izmaiņām normatīvajos aktos, bet gan slēdzot koplīgumus nozarē vai uzņēmumā.

LDDK neatbalsta iniciatīvu par darba dienas saīsināšanu, jo uzskata, ka jau šobrīd normatīvie akti paredz darba devējam iespēju noteikt elastīgāku darba laiku, tai skaitā, slēdzot koplīgumu. LDDK ieskatā darba dienas saīsināšana līdz 6,4 stundām neveicinās produktivitāti un palielinās darba devēja izmaksas. Darba devējiem būs jāpiesaista papildus darbiniekus, tai skaitā viesstrādniekus, lai nodrošinātu nepārtrauktu darbību uzņēmumos, kur tas nepieciešams.

O.Barānovs (Ekonomikas ministrija) informē, ka, izvērtējot iniciatīvu par darba dienas saīsināšanu līdz 6,4 stundām no ekonomikas aspekta, secināts, ka tik radikālā darba dienas saīsināšana samazinātu produktivitāti, kas attiecīgi atstātu sekas valsts ekonomikā. Nākotnē jāmacās strādāt gudrāk, izmantojot moderno tehnoloģiju iespējas un automatizējot procesus, tad darba stundas samazināsies pakāpeniski. J.Muižniece min, ka darba diena saīsināšana var notikt dabiskā ceļā digitalizācijas procesa rezultātā. Šobrīd tik krasai darba dienas saīsināšanai neesam gatavi.

I.Artemjeva (Valsts Kanceleja) informē, ka Valsts pārvaldes cilvēkresursu attīstības padomes sēdē jautājums par darba dienas saīsināšanu līdz 6,4 stundām tika apspriests un secināts, ka valsts pārvalde to nevar atļauties. Jau šobrīd valsts pārvalde saskaras ar cilvēkresursu trūkumu. Kopējais sēdē paustais viedoklis – primārās darbības ir valsts pārvaldes darbību optimizācija un elastīgāka darba iespēju noteikšana (piemēram. attālinātais darbs).

S.Rāgs (Tieslietu ministrija) informē, ka darba dienas saīsināšana negatīvi ietekmētu valsts un pašvaldību iestāžu darbu un daudzas citas jomas. Piemēram, tiesu darbu, kur jau šobrīd lietu izskatīšanas termiņi ir ilgstoši. Tāpat varētu būt problēmas ar Iesniegumu likumā noteikto atbildes termiņa ievērošanu. S.Rāgs vērš sēdes dalībnieku uzmanību uz laika un akorda algu sistēmu atšķirību, un darba laika saīsināšanas negatīvo ietekmi akorda algas gadījumā – tas var izraisīt saražotās produkcijas cenu celšanu. Būt jāapsver arī tas, ka darba laika saīsināšana neapšaubāmi ietekmēs transporta laika grafikus. Būtu nepieciešams izvērst pētījums, lai noskaidrotu darba laika saīsināšanas ietekmi, tādēļ Tieslietu ministrija pagaidām ir skeptiski noskaņota, jo paredzams gan tiesiska, gan ekonomiska, gan sociāla rakstura sekas.

Vienlaikus Tieslietu ministrija pieļauj iespēju vienoties par darba laika saīsināšanu koplīgumā uzņēmumā vai nozarē.

DLTSA nolemj:

Šobrīd izmaiņas normatīvajos aktos par darba dienas saīsināšanu līdz 6,4 stundām nav atbalstāmas.

Jau šobrīd normatīvie akti pieļauj vienoties par darba laika izmaiņām uzņēmuma vai nozares koplīgumā.

Informēt Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes sekretariātu par DLTSA pieņemto lēmumu, aicinot NTSP lemt par tālāko iniciatīvas par darba dienas saīsināšanas līdz 6,4 stundām virzību.

Vienlaikus būtu apsverams, vai nebūtu nepieciešams padziļināts pētījums par darba dienas saīsināšanas līdz 6,4 stundām ietekmi

Par apspriežamo jautājumu izsakās: J.Pumpiņš, I.Liepiņa, D.Teice, S.Rāgs, I. Artemjeva, J.Muižniece, O.Barānovs, L.Pundiņa, K. Rācenājs u.c.

3.jautājums

Citi jautājumi

Ziņotājs: LBAS jurists K.Rācenājs

K.Rācenājs, atsaucoties uz Darba likuma 10. panta trešo un ceturto daļu, min, ka tajās norādītais proporcionālītātes princips lēmumu pieņemšanā praksē nav iedzīvojies, jo trūkst regulējuma, kā arodbiedrību pārstāvji un darbinieku pilnvaroti pārstāvji panāk vienotu viedokli. Praksē ir gadījumi, kad vairākās arodbiedrībās ir 2-3 pārstāvji un šīs arodbiedrības bloķē vienotā viedokļa panākšanu. Tādēļ ir ierosinājums precizēt Darba likuma 10.pantu, paredzot, ka pie vienotā viedokļa nonāk balsojot ar klātesošo balsu vairākumu.

DLTSA nolemj:

Lūgt LBAS atsūtīt savu priekšlikumu rakstiski LDDK un Labklājības ministrijai. Aicināt LBAS un LDDK tikties, lai savstarpēji apspriestu nepieciešamību veikt izmaiņas Darba likuma 10. pantā. Pēc tam organizēt LBAS, LDDK un Labklājības ministrijas sanākumi, lai apspriestu iespējamus risinājumus.

Par apspriežamajiem jautājumiem izsakās: K.Rācenājs, D.Teice, M.Badovskis u.c.

Sēdi slēdz 12:10

Sēdi protokolēja:

Sēdes vadītājs:

A.Pilsuma

M.Badovskis